

Preoperativa undersökningar inför operation på anestesikliniken

Gäller för: Anestesikliniken

Utförs på: Operationsenheten Ljungby, Operationsenheten Växjö

Faktaägare: Anna-Marit Löfmark, medicinskt ledningsansvarig läkare
operationsenheten Växjö

1 Anamnes

2 Status

Inklusive undersökning av hjärta, lungor och blodtryck (vuxna). Obligatoriskt inför operativa ingrepp med anestesimedverkan.

3 Hälsodeklaration

”Hälsodeklaration inför operation” ska lämnas av samtliga patienter, antingen digitalt eller i pappersform, inför anestesibedömning. Gäller både i öppen- och slutenvård.

Blanketten hittar man genom att logga in på 1177.se eller på regionens webb, på olika språk och för barn och vuxna.

En hälsodeklaration är vid oförändrat hälsotillstånd giltig i 6 månader.

4 Laboratorieprover

- Hb bestäms på alla patienter utom vid korta oblodiga ingrepp.
- Övriga kemlab-undersökningar - riktad provtagning med hänsyn till konstaterad eller misstänkt sjukdom eller interfererande farmakologisk behandling. Exempel:
 - *Elektrolytstatus* vid hjärt/kärlsjukdom, vätskebalansrubbing eller diuretikabehandling.
 - *Koagulationsstatus* (TPK, PK, APTT) vid misstänkt blödningsrubbing, leversjukdom eller antikoagulationsbehandling
 - *Kreatinin/s* vid diabetes eller njurfunktionsrubbing
 - *Glukos/p* vid diabetes

Sex månader gamla svar accepteras om hälsotillstånd och medicinering är oförändrad. Narkosläkaren och operatören avgör hur färska prover som behövs inför operation. Kontakta gärna narkosläkare vid tveksamhet.

5 Blodgruppering och blodbeställning

Med hänsyn till förväntat behov av blodtransfusion i samband med operation kan planerade ingrepp indelas i fyra riskgrupper eller kategorier:				
Kategori	Förväntat transfusionsbehov	Blodgruppering	BAS-test	Blodbeställning Blod till OP
A	Mycket osannolikt	---	---	---
B	Relativt osannolikt	Ja	---	---
C	Sannolikt	Ja	Ja	---
D	Mycket sannolikt	Ja	Ja	Ja

Blodgruppering utförs lämpligen redan när operation beslutas. I samband med inläggning görs även BAS-test och blod beställs vid behov.

Se separata riktlinjer för rutiner kring blodgruppering/bastest inom respektive opererande klinik.

6 Vilo-EKG

EKG tas på patienter:

- Över 60 år. Gäller inte operationer som utförs i Ljungby. Där är ålder inte en indikation för rutinmässig EKG-undersökning. Vid tveksamhet kontakta narkosläkare.
- Med känd hjärt-kärlsjukdom, även hypertoni, diabetes, hyperlipidemi, adipositas eller rökning
- Med anamnes och/eller status som ger misstanke om hjärt/kärlsjukdom

EKG-undersökning utförd inom 6 månader behöver ej förnyas, förutsatt att patientens tillstånd är oförändrat

7 Hjärt-lungröntgen

Hjärt-lungröntgen skall finnas på patient med:

- Misstänkt, ej tidigare känd hjärt- eller lungsjukdom.
- Känd hjärt- eller lungsjukdom, där klinisk indikation finns

Preoperativ hjärt-lungröntgen behöver således inte göras rutinmässigt på patienter över viss ålder eller med känd, adekvat behandlad hjärt-eller lungsjukdom i stabilt skede.

8 Ekokardiografi

Ekokardiografi ska i vissa fall göras preoperativt, t.ex vid kända eller misstänkta svåra klaffvitier och vid svår hjärtsvikt. Detta för att om möjligt optimera hjärtfunktionen preoperativt och även som beslutsgrund till val av lämplig anestesiform.

9 Lungfunktionsundersökning

Spirometri och vissa fall även arteriell blodgasanalys utförs på:

- Patienter med kronisk lungsjukdom, som kan förväntas inverka på det per- och postoperativa förloppet
- Starkt överviktiga patienter

10 Röntgen halsrygg

Röntgen halsrygg skall finnas på patient med:

- RA om hållpunkter finns för förekomst av artrit och/eller rörelseinskränkning i nacken

11 Specialistkonsultationer

I tillämpliga fall med frågeställning:

- Är patientens grundsjukdom optimalt behandlad?
- Åtgärder för att få patienten i optimalt skick?
- Speciell information eller rekommendation för patient med ovanlig sjukdom eller behandling?